USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **T. V. H.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem, se sídlem Vinohradská 22, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2022, č. j. OAM-164/LE-LE05-LE05-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2023, č. j. 4 Az 32/2022-27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce požádal dne 22. 6. 2020 o udělení mezinárodní ochrany (první žádost). V žádosti uvedl, že ve Vietnamu 6 let vykonával vojenskou službu, měl konflikt s důstojníkem, následně byl přítomen konfliktu téhož důstojníka a svého bratra. V jeho případě šlo o konflikt politický, v případě jeho bratra ekonomický. V roce 2006 armádu opustil. Byl na něj však vyvíjen tlak, důstojník měl postupem času vyšší postavení v armádě a vliv na státní orgány a chtěl se žalobci mstít. Žalobce proto v roce 2007 opustil Vietnam (a nikdy se zpět nevrátil). Od roku 2013 na něj byl ve Vietnamu vydán zatykač – žalobce věděl jen, že měl spáchat ublížení na zdraví. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl též to, že na území České republiky žije nepřetržitě od roku 2007, má zde manželku a dvě nezletilé děti.

[2] Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 9. 2020, č. j. OAM-329/ZA-ZA12-HA13-2020 (dále jen „rozhodnutí o první žádosti“), žalobci nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Týmž rozhodnutím žalovaný rozhodl, že doplňkovou ochranu žalobci udělit nelze, neboť jsou dány důvody k aplikaci vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, protože žalobce byl pravomocně odsouzen pro spáchání zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle

§ 283 odst. 1 a odst. 3 písm. c) trestního zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody na 9 let a trest vyhoštění na dobu 10 let.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí o první žádosti bránil u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) správní žalobou, kterou městský soud rozsudkem ze dne 15. 10. 2021, č. j. 4 Az 44/2020-63, zamítl.

[4] Žalobce dne 26. 11. 2021 podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvody podání žádosti uvedl, že byl nucen opustit vietnamskou armádu i Vietnam, protože ještě coby důstojník protestoval se skupinou vojáků proti nezákonným postupům státní moci vůči zemědělcům. Komunistický režim však byl (a stále je) silný, proto nebyl protest úspěšný a protestující vojáci museli opustit armádu. Dle informací poskytnutých jeho otcem se do Vietnamu vrátit nemůže, jinak bude potrestán. Teprve v listopadu 2021 se dozvěděl, že v září 2020 na něj byl vydán mezinárodní zatykač. V případě návratu do Vietnamu bude čelit vážnému nebezpečí v podobě perzekuce ze strany státních orgánů, zejména policie a armády. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu jej žalovaný upozornil na to, že mu již v době podání první žádosti bylo známo, že je ve Vietnamu hledán. Na to žalobce uvedl, že mezinárodní zatykač byl vydán až po podání první žádosti o mezinárodní ochranu. Na dotaz, zda se od doby podání první žádosti něčeho změnilo stran vyloučení možnosti udělení doplňkové ochrany, uvedl, že vzhledem k tomu, že byl po 6 letech výkonu trestu podmíněně propuštěn, by při posuzování žádosti neměl být brán zřetel na jím spáchaný závažný zločin. Jako další důvod žádosti uvedl, že má na území České republiky rodinu – manželku a dvě nezletilé děti, které se v České republice narodily, nikdy ve Vietnamu nebyly a chodí zde do školy.

[5] Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 11. 2022, č. j. OAM-164/LE-LE05-LE05-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalobcovu opakovanou žádost shledal nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu, a řízení o ní podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Porovnal důvody opakované žádosti s důvody první žádosti a dospěl k závěru, že nejde o důvody ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu týkající se § 12 zákona o azylu – jde víceméně o důvody stejné. V obou žádostech žalobce tvrdil, že a) má za území České republiky rodinu a b) se obává pronásledování kvůli politickým neshodám s nadřízenými v době jeho působení ve vietnamské armádě. Uznal, že vydání mezinárodního zatykače po podání první žádosti je skutečnost nová, kterou žalobce nemohl uplatnit v řízení o první žádosti. Jedná se však podle něj jen o dílčí změnu, která nijak nemění azylový příběh žalobce. Trestní stíhání ve Vietnamu a vydání zatykače (byť nikoliv mezinárodního) žalobce uváděl již v žádosti první. Tvrzení o politicky motivované revoltě, které se údajně účastnil, je tvrzením zcela novým, které naopak žalobce měl a mohl uvést v rámci své první žádosti. Podle žalovaného je žalobce nadále vyloučen z možnosti udělení doplňkové ochrany. Změnilo se pouze to, že uplynuly dva roky od posouzení první žádosti o mezinárodní ochranu (a tedy i doba od spáchání vážného zločinu). Neuplynula zkušební doba podmíněně změněného trestu odnětí svobody, žalobce je navíc opět (vazebně) trestně stíhán pro podezření ze spáchání zvlášť závažných zločinů násilného charakteru - loupeže a vydírání, kterých se měl dopustit ve zkušební době.

[6] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu u městského soudu. Městský soud rozsudkem ze dne 4. 1. 2023, č. j. 4 Az 32/2022-27 (dále jen „napadený rozsudek"), žalobu zamítl. Vyložil, že k věcnému posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu je nezbytná existence nových skutečností či zjištění, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti těm, které žadatel předložil v předchozí žádosti. Žalovaný podmínky věcného přezkumu opakované žádosti náležitě posoudil. Žalobní tvrzení, že žalobce podmínky pro udělení mezinárodní ochrany splňuje a že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, jsou mimoběžná – k vlastnímu posouzení žádosti v řízení před žalovaným vůbec nedošlo.

[7] Městský soud se ztotožnil se žalovaným v závěru, že obava žalobce z pronásledování kvůli politickým neshodám s nadřízenými v době jeho působení ve vietnamské armádě nepředstavuje novou skutečnost podle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Žalobce byl ve Vietnamu trestně stíhán již v době podání první žádosti a žalovaný se s touto skutečností vypořádal. Vydání mezinárodního zatykače pouze navazuje na sled událostí, které byly dány v době posuzování předchozí žádosti. Žalovaný správně zhodnotil i to, že tvrzená účast v politicky motivované revoltě vojáků na podporu vietnamských zemědělců musela být žalobci nepochybně známa již v době podání první žádosti, je tedy tvrzením, které měl a mohl uplatnit dříve.

[8] Důvodem k udělení mezinárodní ochrany v žalobcově případě nemohou být ani jeho rodinné vazby. Žalobce žádnou změnu ve svých rodinných poměrech oproti době podání první žádosti netvrdil. Rodinnou situací se žalovaný náležitě zabýval v rozhodnutí o první žádosti. Je pravdou, že okolnosti rodinného života mohou být ve výjimečných případech relevantní z hlediska poskytnutí doplňkové ochrany, zejména dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, z jejího udělení však byl žalobce rozhodnutím o první žádosti zcela vyloučen, důvody udělení doplňkové ochrany se proto žalovaný v rozhodnutí o první žádosti vůbec nezabýval. Žalobce nijak aplikaci vylučovací klauzule podle § 15a zákona o azylu v žalobě nezpochybnil. Z právě uvedených důvodů nemohl ani žalovaný, ani městský soud hodnotit, zda je rodinná situace žalobce důvodem pro to, aby mu byla udělena doplňková ochrana. To samé platí o posouzení možnosti udělení humanitárního azylu – ani v tomto směru se žalovaný k věcnému přezkumu žádosti nedostal.

[9] Žalovaný dle městského soudu nepochybil, pokud se výslovně nezabýval tím, zda žalobcovy rodinné poměry představují důvod zvláštního zřetele hodný podle § 11a odst. 4 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval všemi relevantními okolnostmi, které mohly být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné. Z toho, že § 11a odst. 4 zákona o azylu neaplikoval, lze dovodit, že případ žalobce kritéria tohoto ustanovení nenaplňuje.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[10] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel") kasační stížnost. Její důvody nepodřadil pod žádný z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Z obsahu kasační

stížnosti je zřejmé, že zpochybnil samotnou přezkoumatelnost napadeného rozsudku, namítl jeho nezákonnost spočívající v nesprávném právním názoru městského soudu a vyčítal žalovanému nedostatečně zjištěný skutkový stav, což označil za vadu, pro kterou měl městský soud napadené rozhodnutí zrušit. Fakticky tak uplatnil stížní důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[11] Stěžovatel je přesvědčen, že o jeho opakované žádosti mělo být rozhodnuto meritorně, protože uvedl širší důvody než v žádosti první. Žalovaný sice uvádí, že stěžovatel oproti první žádosti nic nového netvrdí, avšak původně uvedené skutečnosti fakticky věcně vůbec nezkoumal, neboť projednání žádosti bylo vyloučeno podle § 15a zákona o azylu.

[12] Zopakoval argumentaci nebezpečím perzekuce ze strany státních orgánů v případě návratu do Vietnamu. Zdůraznil, že žalovaný ani městský soud nepřihlédli k aktuální situaci spočívající v probíhajícím vydávacím řízení pro trestný čin, který měl spáchat v roce 2006. Podklady k tomuto trestnému činu nejsou vůbec přesvědčivé. Časový odstup mezi údajným spácháním trestného činu a vydáním zatykače (a následně mezinárodního zatykače) budí důvodnou obavu, že trestní řízení je vykonstruované a státní orgány se pouze snaží dostat žalobce coby protistátního aktivistu zpět do Vietnamu a „potrestat“ jej.

[13] Stěžovatel poukázal na to, že sice nemá svá tvrzení jak prokázat, nicméně jeho azylový důvod má obsah, ke kterému reálně mohlo dojít. Nelze po něm spravedlivě požadovat, aby dokázal každou část svého příběhu. Žalovaný nijak nepřispěl ke zjištění skutkového stavu věci a v pochybnostech nerozhodl ve prospěch žalobce. Je nepřijatelné, aby žalovaný zastavil řízení, pokud žalobci reálně hrozí nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu, resp. hrozbu tohoto nebezpečí nelze jednoznačně vyvrátit.

[14] Žalovaný měl alespoň zvážit udělení humanitárního azylu, protože setrvání žalobce na území České republiky je zjevně v nejlepším zájmu jeho dětí a celé rodiny. Po nuceném vycestování žalobce nebude mít žádnou možnost, jak se do České republiky vrátit, a to jak kvůli záznamu v evidenci trestního rejstříku, tak kvůli vydávacímu řízení. Rodina stěžovatele bude v důsledku jeho nuceného opuštění České republiky trvale rozdělena. Takový požadavek je nehumánní a představuje výjimečnou okolnost a důvod pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Z aplikační praxe žalovaného je zřejmé, že v obdobných případech, jako je ten žalobcův, humanitární azyl uděluje.

[15] Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože z jeho odůvodnění není zřejmé, proč žalobci nebyla udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, ani proč stěžovatel nenaplnil důvod hodný zvláštního zřetele podle § 11a odst. 4 téhož zákona.

[16] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc mu vrátil k novému projednání.

[17] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, popř. aby ji odmítl pro nepřijatelnost. Upozornil na to, že stížní argumentace se z velké části shoduje s tou žalobní. K jednotlivým stížním námitkám odkázal na příslušné

části napadeného rozhodnutí a napadaného rozsudku, v nichž je na tu kterou argumentaci stěžovatele podle něj uspokojivě reagováno. Vyjevil názor, že extradiční řízení nezakládá důvod pro udělení jakékoliv z forem mezinárodní ochrany.

III. Posouzení kasační stížnosti

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti. Ta byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[19] Ve věci rozhodoval u městského soudu specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se proto v souladu s § 104a s. ř. s. zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, tedy zda je přijatelná. Kasační stížnost je přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS.). O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[20] Kasační stížnost stěžovatele žádnou z těchto podmínek nesplňuje. Nejvyšší správní soud se v minulosti zabýval obdobnými situacemi žadatelů o mezinárodní ochranu, v níž se nachází žalobce. Na tato rozhodnutí městský soud v napadeném rozsudku zcela přiléhavě odkázal.

[21] Stěžovatel vytýkal žalovanému i městskému soudu, že při posuzování jeho opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany alespoň nezvážili udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Soud opakuje, že žalobce byl rozhodnutím o první žádosti z udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu zcela vyloučen, neboť se prokazatelně dopustil vážného zločinu. V této situaci byl žalovaný při posuzování opakované žádosti povinen nejprve zkoumat, zda je nadále nemožné doplňkovou ochranu udělit pro existenci stejných okolností, které vedly k aplikaci vylučovací klauzule podle § 15a zákona o azylu při posuzování první žádosti. Žalovaný byl zejména povinen *„zhodnotit, zda nejsou oproti řízení o první žádosti dány takové skutečnosti, které s přihlédnutím k povaze důvodů vyloučení vedou k závěru, že vylučující klauzuli již nelze aplikovat. Toto posouzení musí najít odraz v odůvodnění správního rozhodnutí. Pakliže by takové okolnosti byly dány, správní orgán přistoupí k věcnému posouzení důvodů azylu či doplňkové ochrany* (rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2020, č. j. 1 Azs 396/2020-37, bod 13).

[22] Žalovaný postupoval přesně podle právě citovaných požadavků Nejvyššího správního soudu. Z protokolu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 10. 5. 2022 plyne, že se žalovaný stěžovatele výslovně tázal, zda mu jsou známy jakékoliv změny stran důvodů pro jeho dřívější vyloučení z udělení doplňkové ochrany, na což stěžovatel reagoval tvrzením, že by se k jeho dřívějšímu odsouzení nemělo přihlížet, protože byl po 6 letech podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody. Na stranách 7-9 napadeného rozhodnutí následně žalovaný vyložil, že důvody pro aplikaci vylučovací klauzule nadále trvají a vyjma plynutí času (2 roky od podání první žádosti) se nic nezměnilo a stěžovatel žádné změny ani netvrdil, navíc je vazebně stíhán pro další zločiny (loupež a vydírání), které měl spáchat ve zkušební době. Městský soud v bodě 32 napadeného rozsudku pak tento závěr plně aproboval s tím, že důvody pro udělení doplňkové ochrany předložené stěžovatelem věcně hodnoceny nebyly a ani hodnoceny být nemohly. Správnost tohoto závěru, obsaženého již v napadeném rozhodnutí, stěžovatel v průběhu soudního řízení relevantně nezpochybnil.

[23] Žalovaný nebyl povinen zkoumat, zda přichází v úvahu udělení doplňkové ochrany ani ve vztahu k tvrzením, že stěžovateli hrozí ze strany státních orgánů v zemi původu perzekuce, násilí a nepřiměřený trest v údajně vykonstruovaném trestním řízení. Podle čl. 1 bodu F Úmluvy o právním postavení uprchlíků, vyhlášené pod č. 208/1993 Sb. (dále jen „Ženevská úmluva“), osoby mající na svědomí činy určitého stupně závažnosti nejsou hodny ochrany spjaté s postavením uprchlíka. Totéž plyne z odst. 2 článku 33 Ženevské úmluvy, který zakotvuje zásadu *non-refoulement*, podle něhož *výhody tohoto ustanovení však nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté, co byl usvědčen konečným rozsudkem ze zvláště těžkého trestného činu, představuje nebezpečí pro společnost této země*. Smyslem exkluzivních klauzulí je pachatele takových činů z ochrany poskytované uprchlíkům vyloučit (nález Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 665/11). Je pravdou, že i osobám, u nichž jsou aplikovány vylučující klauzule, se ochrany ve smyslu zásady *non-refoulement* dostat musí, neboť tato zásada představuje absolutní zákaz navrácení jakéhokoliv cizince, nejen uprchlíka, do země, kde by byl vystaven trestu smrti, popravě, či mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení. Žalovaného, který rozhodl o vyloučení stěžovatele z doplňkové ochrany, tato povinnost v řízení o udělení mezinárodní ochrany ovšem nestíhá (rozsudek NSS ze dne 30. 8. 2021, č. j. 8 Azs 192/2020-48, č. 4248/2021 Sb. NSS). Zásada *non-refoulement* je naplňována i prostřednictvím jiných institutů, zejména upravených zákonem o pobytu cizinců, nikoliv toliko prostřednictvím privilegovaných forem ochrany upravených zákonem o azylu.

[24] Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že jeho žádost nebyla věcně projednána ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany, ani tato možnost nebyla zvážena. Žalovaný a následně i městský soud se tím, zda trvají důvody vyloučení stěžovatele z doplňkové ochrany, náležitě zabývali, a to zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[25] Dále stěžovatel namítal, že mu měl být na jeho opakovanou žádost udělen azyl (jeho žádost měla být alespoň věcně projednána). V reakci na mylné tvrzení obsažené v kasační stížnosti je třeba zdůraznit, že první žádost stěžovatele o udělení mezinárodní

ochrany nebyla vůbec věcně projednána toliko ve vztahu k doplňkové ochraně (z té byl stěžovatel vyloučen). Ve vztahu k azylu však žádost věcně projednána byla, což plyne jak z výroku rozhodnutí o první žádosti (azyl nebyl stěžovateli udělen), tak z jeho odůvodnění. V něm žalovaný vyložil důvody, pro které shledal azylový příběh stěžovatele nevěrohodným, a též důvody, pro které žalobci neudělil humanitární azyl v souvislosti s jeho rodinnou situací.

[26] Účelem institutu nepřípustnosti opakované žádosti, který žalovaný v nyní projednávané věci aplikoval, je umožnit procesně efektivnější vyřízení žádosti v těch případech, kdy správní orgán již v rozhodnutí o první žádosti důvody uváděné žadatelem věcně přezkoumal a situace v zemi původu se nezměnila (rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2020, č. j. 1 Azs 396/2020-37). Proto v prvé řadě správní orgán zkoumá, zda *1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany*“ (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS). Věcně se žalovaný žádostí zabývá jen tehdy, jsou-li naplněny podmínky stanovené § 11a odst. 1 zákona o azylu.

[27] Stěžovatel uplatnil v opakované žádosti dvě skutečnosti, které lze označit za „nové“ v obecném smyslu tohoto slova: 1) že mu hrozí v případě návratu perzekuce za politicky motivovanou revoltu, jíž se v roce 2006 účastnil, 2) že na něj byl vydán po vyřízení první žádosti o mezinárodní ochranu mezinárodní zatykač.

[28] Ve vztahu k prvnímu novému tvrzení je závěr zcela jednoznačný – pokud stěžovatel skutečně v roce 2006 revoltoval za práva vietnamských zemědělců, za což se mu údajně do dnešního dne snaží státní složky ve Vietnamu mstít, měl a mohl tento důvod uplatnit již v žádosti první. Proto nepředstavuje novou skutečnost, kterou bez svého zavinění nemohl uplatnit v první žádosti, a není tedy novou skutečností podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, která by odůvodňovala přípustnost opakované žádosti. Městský soud v bodě 30 tuto okolnost vypořádal zcela správně.

[29] Jako další novou okolnost odůvodňující udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl, že se teprve v listopadu 2021 (patrně při zadržení a vzetí do předběžné vazby dne 3. 11. 2021) dozvěděl, že je na něj od roku 2020 vydán mezinárodní zatýkací rozkaz, a čelí proto extradičnímu řízení. Stěžovatel již v první žádosti uvedl, že si je vědom toho, že je na něj ve Vietnamu vydán zatykač za ublížení na zdraví. Z přípisu Policejního prezidia České republiky, ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, ze dne 26. 9. 2020, č. j. PPR-203534/MPS-2020-CZ-977792/2020-TM, který je součástí správního spisu, vyplývá, že po stěžovateli je ve Vietnamu pátráno nikoliv od roku 2013, jak původně tvrdil, ale již od března 2007, a to pro trestný čin úmyslného ublížení na zdraví, kterého se měl dopustit tím, že dne 29. 10. 2006 při potyčce zaútočil nožem na dvě osoby. Hrozí mu trest odnětí svobody v délce až 7 let.

[30] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, jak se s novou okolností – vydáním mezinárodního zatýkacího rozkazu vietnamskými státními orgány – vypořádal žalovaný. Vydání mezinárodního zatýkacího rozkazu nepředstavuje nový důvod žádosti o mezinárodní ochranu ani novou skutečnost, pokud jde o azylový příběh prezentovaný stěžovatelem již v první žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný i městský soud mají pravdu v tom, že tato nová okolnost nijak nerozvíjí stěžovatelův azylový příběh, neboť již v řízení o první žádosti stěžovatel uvedl, že je na něj v zemi původu vydán zatykač, pátrá po něm policie. Mezinárodní zatýkací rozkaz pouze teritoriálně rozšířil dosah vietnamského zatýkacího rozkazu, jehož vydání stěžovatel zmínil již v řízení o první žádosti. Z hlediska azylového příběhu tak tato nová okolnost znamená jen tolik, že úsilí vietnamských státních orgánů o zatčení stěžovatele doposud trvá. Tato nová skutečnost (vydání mezinárodního zatýkacího rozkazu) tedy neposouvá samotný azylový příběh do nové roviny, nijak negraduje jeho závažnost. V kontextu odůvodnění rozhodnutí žalovaného o první žádosti o mezinárodní ochranu ovšem nelze pominout, že žalovaný v tomto rozhodnutí neposuzoval důvodnost stěžovatelovy žádosti z pohledu naplnění podmínek pro udělení azylu, neboť vyhodnotil stěžovatelovu výpověď jako nevěrohodnou kvůli četným rozporům, které žalovaný v rozhodnutí podrobně popsal. Nově vydaný mezinárodní zatýkací rozkaz je schopen prokázat část stěžovatelovy výpovědi učiněné v řízení o první žádosti, tedy že po něm v zemi původu pátrá policie a vydala na něj zatýkací rozkaz. Vydání mezinárodního zatýkacího rozkazu, což je skutečnost ověřená orgány České republiky, má tedy význam důkazní.

[31] Skutečnost, která nastala až po rozhodnutí o první žádosti o mezinárodní ochranu, zakládá přípustnost opakované žádosti pouze tehdy, jestliže významně zvyšuje pravděpodobnost, že žadatel splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona (viz čl. 40 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, dále viz rozsudky NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 31. 8. 2012, čj. 4 Azs 26/2012-21, či ze dne 14. 8. 2014, čj. 9 Azs 171/2014-31). Vzhledem k aplikaci vylučující klauzule na stěžovatele přichází při posuzování přípustnosti opakované žádosti v úvahu pouze podstatné zvýšení pravděpodobnosti pro přiznání azylu dle § 12 zákona o azylu. Zmíněná nová skutečnost má za následek, že stěžovatelovu výpověď je třeba hodnotit jako věrohodnou, to však toliko v části, která se týká jeho tvrzení, že byl na něj vydán zatykač a v zemi původu mu hrozí trestní stíhání. To však ještě samo o sobě neznamená, že tato změna důkazní situace významně zvyšuje pravděpodobnost, že by stěžovateli mohl být udělen azyl. Z hlediska aplikace § 12 zákona o azylu je totiž podstatné, že jednání, které lze kvalifikovat jako pronásledování (v daném případě tedy trestní stíhání), má souvislost s azylově relevantním důvodem (politickými názory, rasou, národností, náboženstvím či příslušností k sociální skupině). Žalovaný již v rozhodnutí o první žádosti stěžovatele poukázal na rozpory v jeho výpovědi, pokud jde o důvod, pro nějž mu hrozí pronásledování. Stěžovatel uvedl, že ještě jako voják měl spor s jedním důstojníkem v jedné (blíže neupřesněné) politické otázce. Důvod vycestování ovšem spojil s tím, že se stejným důstojníkem měl spor jeho bratr, na jehož stranu se stěžovatel postavil, přičemž spor měl ekonomickou podstatu. Ačkoliv stěžovatel kvůli tomu vycestoval ze země původu, jeho bratr tam stále pobývá a nečelí žádným potížím, zatykač na něj vydán nebyl. Při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí stěžovatel

uvedl, že je v zemi původu hledán, neboť dezertoval z armády. K tomu ovšem již předtím uvedl, že sám požádal o propuštění z vojenské služby kvůli sporu s důstojníkem v politické otázce; bylo mu vyhověno. Mezinárodní zatýkací rozkaz (nová skutečnost) nijak tyto rozpory neosvětluje, nelze z něj dovodit kauzální nexus trestního stíhání s některým z azylově relevantních důvodů, neboť z něj vyplývá jen to, že stěžovatel je stíhán pro úmyslné ublížení na zdraví dvou osob (12 ran nožem). Sám stěžovatel v řízení o opakované žádosti spojil toto trestní stíhání s tím, že když ještě sloužil v armádě, protestoval spolu s dalšími vojáky proti vykořisťování půdy zemědělcům. Vzhledem k síle režimu nemohli vyhrát, stěžovatel musel opustit armádu, spousta z „revoltujících" byla uvězněna, což se však stěžovatele nedotklo. Stěžovatelova zástupkyně v písemně podané opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že stěžovatel je v zemi původu pronásledován, neboť ukončil členství v armádě.

[32] Stěžovatel tvrdí, že není v jeho možnostech některé skutečnosti prokázat, a proto měl žalovaný hodnotit uvedená tvrzení v jeho prospěch. Tato argumentace nevystihuje přesně závěry, které zastává dlouhodobě ustálená judikatura. Podle ní není povinností žadatele, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní *věrohodnou* výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují (viz rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Stěžovatelova výpověď však zůstává, pokud jde o důvod jeho trestního stíhání, plná rozporů, které jeho tvrzení uvedená v řízení o opakované žádosti ještě prohloubila. V tomto rozsahu je proto nadále nevěrohodná, objektivizován je pouze důvod trestního stíhání, jenž spočívá v úmyslném ublížení na zdraví dvou osob (ten nemá souvislost s azylově relevantními důvody). Jelikož stěžovatel nepředložil takové skutečnosti, které by prokazovaly kauzální nexus trestního stíhání s azylově relevantním důvodem, lze jednoznačně uzavřít, že stěžovatelem uvedená nová skutečnost (vydání mezinárodního zatýkacího rozkazu) žádným způsobem (tím méně podstatným způsobem) nezvýšila pravděpodobnost přiznání azylu. Tato nová skutečnost tedy nezakládá přípustnost opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný posoudil výše uvedené souvislosti naprosto přesně, přičemž úvahy městského soudu, které zcela neodráží celý kontext dané věci, postačí tímto korigovat.

[33] Kasační námitky, jimiž se stěžovatel dovolává relevance svého azylového příběhu a opakuje argumentaci o nehumánnosti rozdělení své rodiny žijící na území České republiky v důsledku jeho nuceného vycestování, se míjí s obsahem napadeného rozhodnutí i napadeného rozsudku. Jak správně podotkl městský soud, v rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení bez věcného projednání žádosti, není prostor pro věcné hodnocení rodinné situace stěžovatele, anebo pro hodnocení azylového příběhu jako takového.

[34] Nepřijatelná je též námitka, v níž stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí (a potažmo napadeného rozsudku) spočívající v nedostatečném odůvodnění toho, proč nepředstavuje případ zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu, který by odůvodňoval posouzení jeho opakované žádosti jako přípustné. Městský soud zcela přiléhavě odkázal na rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2

Azs 101/2019-74, podle něhož neshledá-li žalovaný důvod k novému (odlišnému) hodnocení skutečností předložených v opakované žádosti, je třeba předpokládat, že implicitně shledal opakovaně posuzovaný případ případem běžným, neobsahujícím zvláštní, mimořádné, předem typově nedefinované důvody, které by měly vést k uplatnění klauzule pro mimořádné okolnosti podle § 11a odst. 4 zákona o azylu. Není proto vadou napadeného rozhodnutí, že neobsahuje výslovné odůvodnění toho, proč stěžovatel není případ hodný zvláštního zřetele. Stěžovatel v kasační stížnosti zcela pominul, že mu městský soud v bodech 34 a 35 napadeného rozsudku vysvětlil shora předestřený mechanismus implicitního vyloučení existence důvodu hodného zvláštního zřetele, pro nějž by bylo možné považovat opakovanou žádost za přípustnou podle § 11a odst. 4 zákona o azylu.

[35] Pro úplnost Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána vždy ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů není rozhodnutí, v jehož odůvodnění se soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesených námitek (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76, a rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, bod 28). Není pravdivé stížní tvrzení, že z napadeného rozsudku není patrno, proč nebylo možné posoudit jeho žádost podle § 14a zákona o azylu – městský soud závěr o trvajících důvodech vyloučení stěžovatele z doplňkové ochrany opakovaně vyjevil. V napadeném rozsudku městský soud též naprosto srozumitelně vyložil, že není třeba výslovně v rozhodnutí o zastavení řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvádět, proč žadatel není případem zvláštního zřetele hodným podle § 11a odst. 4 zákona o azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[36] S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze konstatovat, že městský soud věc posoudil v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a nedopustil se žádného hrubého pochybení, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; dílčí nepřesnosti postačilo korigovat v odůvodnění tohoto usnesení. Nejvyšší správní soud proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[37] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.) Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 26. dubna 2023

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu